

פרק א': כרטיסי חיוב

סימן א': הגדרות

הגדרות

1. בחוק זה —

"כרטיס אשראי" — לוחית או חפץ אחר לשימוש חוזר המיועדים לרכישת נכסים מאת ספק ללא תשלום מידי של התמורה;

"כרטיס בנק" — לוחית או חפץ אחר לשימוש חוזר, המיועדים למשיכת כסף באמצעות מכשירי בנק ממוכנים או לרכישת נכסים בדרך של חיוב חשבונו של לקוח בתאגיד בנקאי חיכוך אדם אחר על ידי שימוש בכרטיס במכשיר המיועד לכך במקום עסקו של הספק;

"כרטיס חיוב" — כרטיס אשראי, כרטיס בנק או לוחית או חפצים אחרים המיועדים לרכישת נכסים, כפי שיקבע שר המשפטים בהתייעצות עם נגיד בנק ישראל ובאישור ועדת חוקה, חוק ומשפט של הכנסת;

"נכס" — מקרקעין, מיטלטלין, כסף, שירותים או זכויות;

"לקוח" — מי שכרטיס חיוב הונפק לשימוש;

"תאגיד בנקאי" — כמשמעותו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981.¹

סימן ב': הוראות כלליות

2. (א) חוזה לשימוש בכרטיס חיוב (להלן — חוזה כרטיס חיוב) בין לקוח לבין מנפיק לא יהיה תקף אלא אם כן נעשה בכתב ונחתם ביד הלקוח.

(ב) נקבע בחוזה כרטיס חיוב כי בתום תקופתו הוא יהיה ניתן לחידוש ללא חתימה על חוזה חדש, ובתום תקופתו מסר המנפיק ללקוח כרטיס חיוב חדש ללא חתימה כאמור, יראו כאילו חודש החוזה הקודם באותם תנאים.

תוקף החיובים

3. (א) חיוביו של לקוח לפי חוזה כרטיס חיוב ייכנסו לתקפם עם קבלה לידיו של כרטיס החיוב.

(ב) היה השימוש בכרטיס חיוב כרוך בשימוש בצופן, ייכנסו חיוביו של הלקוח לתוקף לאחר שקיבל גם את הצופן.

(ג) נטל ההוכחה שהלקוח קיבל את כרטיס החיוב ואת הצופן הוא על המנפיק.

סיום חוזה
כרטיס חיוב

4. (א) הלקוח והמנפיק רשאים לסיים חוזה כרטיס חיוב בכל עת על ידי הודעה מצד אחד למשנהו.

(ב) הודיע הלקוח על סיום החוזה, יהיה מועד הסיום המועד שבו נמסר הכרטיס למנפיק; אבד או נגנב כרטיס החיוב הודיע הלקוח על סיום החוזה, יהיה מועד הסיום המועד שבו נמסרה ההודעה למנפיק.

* נתקבל בכנסת ביום כ"ד בסיון התשמ"ו (1 ביולי 1986); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 1771, התשמ"ו, עמ' 126.

1 ס"ח התשמ"א, עמ' 232.

(ג) הודיע המנפיק על סיום החזרה, יהיה מועד הסיום המועד שבו נמסרה ההודעה ללקוח.

(ד) האמור בסעיף קטן (ג) אינו גורע מזכותו של המנפיק להשעות את הזכות להשתמש בכרטיס חיוב, אם היה למנפיק חשש סביר שהלקוח לא יוכל לשלם במועד המוסכם את תמורת הנכסים שרכש; הורה המנפיק על השעיה כאמור, יודיע על כך, בזמנית, ללקוח.

אחריות לשימוש
לרעה

5. (א) בסעיף זה —

"שימוש לרעה" — שימוש בכרטיס חיוב בידי מי שאינו זכאי לכך לפי חוזה כרטיס חיוב; "הודעה" — הודעה של הלקוח למנפיק אחרי שנודע לו על גניבת כרטיס החיוב, על אבדנו או על שימוש לרעה.

(ב) הלקוח לא יהיה אחראי בשום מקרה לשימוש לרעה שנעשה אחרי שנמסרה הודעה.

(ג) הלקוח יהיה אחראי לשימוש לרעה שנעשה לפני שנמסרה הודעה למנפיק, לפי הסכום הנמוך מבין שני אלה:

(1) סכום קבוע של 75 שקלים חדשים בתוספת של 30 שקלים חדשים לכל יום מהמועד שבו נודע לו על גניבת כרטיס החיוב, על אבדנו או על השימוש לרעה בו עד מועד מסירת ההודעה; על אף האמור לעיל, אם מסר הלקוח את ההודעה תוך שלושים ימים מיום שנעשה לראשונה שימוש לרעה, לא יהיה אחראי לסכום העולה על 450 שקלים חדשים;

(2) סכום העסקאות או הפעולות שבוצעו בפועל.

(ד) הגבלת האחריות האמורה בסעיפים קטנים (ב) ו-(ג) לא תחול אם נתקיים אחד מאלה:

(1) הלקוח מסר את כרטיס החיוב לאדם אחר, למעט מסירה בנסיבות סבירות למטרת שמירה בלבד; לענין זה, מסירת כרטיס החיוב יחד עם הצופן לא תיחשב כמסירה בנסיבות סבירות;

(2) השימוש בכרטיס החיוב נעשה בידיעת הלקוח;

(3) הלקוח פעל בכוונת מרמה.

(ה) הלקוח לא יהיה אחראי בשום מקרה לשימוש לרעה שנעשה לאחר שכרטיס החיוב הגיע להזקתו של המנפיק.

(ו) לא תחול על הלקוח אחריות כלשהי לשימוש לרעה שנעשה בכרטיס חיוב, להוציא האחריות המפורטת בחוק זה.

(ז) שר המשפטים רשאי בצו, בהתייעצות עם נגיד בנק ישראל, לשנות את הסכומים הנקובים בסעיף קטן (ג) (1) או לקבוע שיטה לעדכוןם.

6. (א) חוייב לקוח בשל עסקאות או פעולות שנעשו תוך כדי שימוש לרעה בכרטיס חיוב, ישיב המנפיק ללקוח, בהקדם האפשרי אך לא יאוחר משלושים ימים מיום הודעת הלקוח, את סכום החיוב, למעט הסכום שבו חוייב הלקוח לפי סעיף 5 (ג).

חשבת סכומי
חיוב

(ב) אין באמור בסעיף קטן (א) כדי לגרוע מזכותו של המנפיק לחזור ולחייב את הלקוח ביתרת סכום החיוב, אם נוכח המנפיק שהשימוש נעשה בנסיבות המפורטות בסעיף 5 (ד) והוא מסר ללקוח הודעה המפרטת את הנימוקים לחיוב.

סימן ג' : כרטיס אשראי

7. חוזה כרטיס אשראי הוא חוזה בין לקוח לבין מנפיק, שלפיו מתחייב הלקוח לשלם למנפיק את תמורת הנכסים שנרכשו מספק באמצעות כרטיס האשראי, והמנפיק מתחייב כלפי הלקוח לשלם את התמורה לספק על פי המוסכם בין המנפיק לבין הספק; התשלום של הלקוח למנפיק יכול שיהיה בדרך של חיוב חשבונו של הלקוח בתאגיד בנקאי או בכל דרך אחרת.
8. חתימה של לקוח על מסמך המעיד על העסקה בינו לבין ספק שבו צוינו פרטים אישיים של הלקוח ופרטים אחרים, כפי שנקבעו בתקנות, מהווה ראייה לכאורה לביצוע העסקה בידי הלקוח.
9. (א) בסעיף זה, "עסקה במסמך חסר" — עסקה בין לקוח לבין ספק שבה לא הוצג כרטיס אשראי, או שבמסמך המעיד עליה לא צוינו פרטים כאמור בסעיף 8 או שלא נחתם ביד הלקוח.
- (ב) חוייב לקוח לשלם את תמורתה של עסקה במסמך חסר, והודיע למנפיק בכתב, תוך שלושים ימים מיום שנמסרה הודעת המנפיק על החיוב, שהוא לא ביצע את העסקה, ישיב המנפיק ללקוח את סכום החיוב בערכו ביום החיוב, תוך חמישה עשר ימים מיום מסירת הודעת הלקוח.
- (ג) אין באמור בסעיף קטן (ב) כדי לגרוע מזכותו של המנפיק לחזור ולחייב את הלקוח בסכום החיוב, בערכו ביום החיוב, אם נוכח שהעסקה בוצעה בידי הלקוח והוא מסר לו הודעה המפרטת את הנימוקים לחיוב; המנפיק ימסור ללקוח, לפי דרישתו, תוך זמן סביר, עותקי מסמכים שבידו לענין זה.
10. הוסכם בין לקוח לבין ספק, בעסקה שנעשתה באמצעות כרטיס אשראי, כי תמורת העסקה או חלקה תשולם כעבור שלושים וחמישה ימים או יותר מיום עשיית העסקה, יפסיק המנפיק, בהקדם האפשרי, לחייב את הלקוח בשל אותה עסקה, אם הודיע הלקוח בכתב למנפיק שהנכס שנרכש באותה עסקה לא סופק לו ושהוא ביטל את העסקה עם הספק.
11. הוראות חוק זה, למעט סעיף 10, יחולו גם על חוזה בין לקוח לבין מנפיק שהוא גם הספק של הנכסים הנרכשים באמצעות כרטיס האשראי.

סימן ד' : הוראות שונות

12. (א) לקוח ימסור, לבקשת המנפיק או גציגו, פרטים על נסיבות האבדן או הגניבה של כרטיס חיוב וינקוט צעדים סבירים כדי לסייע למנפיק להחזיר לידיו את הכרטיס.
- (ב) הפטור מאחריות או הגבלתה, לפי סעיף 5, לא יהיו מותנים בקיום הוראות סעיף קטן (א), ובלבד שהלקוח מסר את הפרטים שנקבעו בתקנות.

(ג) לא קיים הלקוח את הוראות סעיף קטן (א), רשאי בית המשפט, לפי בקשת המגנפיק, לפסוק לו פיצוי שלא יעלה על 2500 שקלים חדשים; בסעיף זה, "בית המשפט" — בית משפט השלום שבאזור שיפוטו מצוי מקום מגוריו או מקום עסקו של הלקוח.

(ד) שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי, בצו, לשנות את הסכום האמור בסעיף קטן (ג).

13. (א) מקום שמדובר בחוק זה על מסירת הודעה, רואים אותה כנמסרת במועד שבו הגיעה אל נמען או אל מענו; נשלחה ההודעה באמצעות הדואר, רואים את המסירה כמבוצעת, אם לא הוכח אחרת, תוך עשרה ימים מיום שדורר מכתב המכיל את ההודעה והמען על המכתב היה כשורה ודמי המשלוח שולמו מראש או שהמכתב היה פטור מתשלום דמי דואר.

(ב) הודעות לפי חוק זה יימסרו בדרכים שנקבעו בתקנות, ובאין קביעה כזאת — בדרך מקובלת בנסיבות הענין.

14. התניה על הוראות חוק זה שאינה לטובת לקוח — בטלה.

פרק ב': עונשין

15. (א) מגנפיק לא ישלח ולא ימסור, בידעין, כרטיס חיוב ללקוח אם הלקוח לא חתם קודם לכן על חוזה כרטיס חיוב; עשה כן המגנפיק, דינו — קנס כאמור בסעיף 61 (א) (4) לחוק העונשין, התשל"ז—1977² (להלן — חוק העונשין).

(ב) נעברה עבירה לפי סעיף זה בידי חבר-בני-אדם, יואשם בעבירה גם כל אדם אשר בשעת ביצוע העבירה היה בו מנהל פעיל, שותף — למעט שותף מוגבל — או עובד מינהל בכיר האחראי לאותו תחום, אם לא הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו ושנקט כל אמצעים סבירים להבטחת שמירתו של סעיף זה.

(ג) הוראות סעיף זה לא יחולו אם כרטיס החיוב נשלח או נמסר בנסיבות האמורות בסעיף 2 (ב).

16. (א) הנוטל או המחזיק כרטיס חיוב שלא בהסכמת לקוח, בכוונה להשתמש בו או לאפשר לאחר להשתמש בו, דינו — מאסר שלוש שנים.

(ב) הנוטל או המחזיק כרטיס חיוב שלא בהסכמת הלקוח, חזקה שהוא מתכוון להשתמש בו או לאפשר לאחר להשתמש בו, זולת אם הוכיח הצדק סביר לנטילה או להחזקה כאמור.

(ג) בסעיף זה, "נטילה" — כמשמעותה בסעיף 383 (ג) (1) לחוק העונשין.

17. המשתמש בכרטיס חיוב או במרכיב ממרכיביו, בכוונה להונות, דינו — מאסר שלוש שנים, ואם נעברה העבירה בנסיבות מחמירות, דינו — חמש שנים.

18. המחזיק בחומר או במכשיר המיועד לייצור כרטיס חיוב של מגנפיק או להדפסה על גביו, ללא הסכמת אותו מגנפיק, דינו — מאסר חמש שנים.

² ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

19. לקוח המשתמש בכרטיס אשראי או המוסר לאחר כרטיס אשראי, בידיעה שהוא עלול להשתמש בו, והכל כשהוא יודע שהשימוש יגרום להריגה מהמוסכם בחוזה כרטיס האשראי או כשאין לו יסוד סביר להניח שהשימוש יהיה במסגרת המוסכם כאמור, דינו — מאסר שנה או קנס כאמור בסעיף 61 לחוק העונשין, או פי ארבעה מסכום החריגה שברצעה, לפי הסכום הגדול יותר; אולם לא תהיה זאת עבירה אם סילק הלקוח את סכום החריגה תוך עשרה ימים מיום שנדרש לכך.

20. (א) שר המשפטים רשאי לדרוש ממנפיק המתקשר או מתכוון להתקשר עם לקוחות על פי חוזה אחיד, כמשמעותו בחוק החוזים האחידים, התשמ"ג—1982³, כי יגיש בקשה לאישור החוזה לפי פרק ג' לחוק האמור; לא פנה המנפיק תוך זמן שנקבע בדרישה, לא יציע ללקוחותיו להתקשר בחוזה האחיד שעליו חלה הדרישה.

(ב) שר המשפטים יפרסם בהודעה ב"רשומות", תוך תשעים ימים מיום תחילתו של חוק זה, את רשימת המנפיקים שחובה עליהם לבקש אישור חוזה כאמור בסעיף קטן (א) ואת המועדים להגשת בקשה כאמור.

פרק ג': הוראות שונות

21. שר המשפטים ממנה על ביצוע חוק זה והוא רשאי, בהתייעצות עם נגיד בנק ישראל ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו, ובמיוחד בדבר —

- (1) חובת מנפיקים למסור ללקוח העתק מהחוזה עליו חתם או לגלות ללקוח, לפי הפירוט והדרך שנקבעו, כל פרט מהותי לגבי תכנו, היקפו ותנאיו של חוזה כרטיס חיוב, לרבות הסיכונים הכרוכים בשימוש בכרטיס חיוב;
- (2) אופן מסירת כרטיס חיוב מאת מנפיק ללקוח;
- (3) פרטים במסמך בעסקה או רישומים שעל פיהם יחייב המנפיק את הלקוח בעסקה שנעשתה לפי סעיפים 9 או 10;
- (4) מסמכים שיש לצרף להודעות של לקוח ושל מנפיק;
- (5) פרטי הודעות ודרך מסירתן;
- (6) מען המנפיק למסירת הודעות ולמסירת כרטיס חיוב;
- (7) חובת מסירת פרטים בידי ספק המנפיק כרטיסי אשראי, ומי שפרטים כאמור יימסרו לו;
- (8) פרטים שעל הלקוח למסור לפי סעיף 12 דרך מסירתם;
- (9) חובת דיווח ופרטי דיווח על חיוב הלקוח בעסקאות שנעשו באמצעות כרטיס חיוב.

22. הוראות פרקים א' ו-ג' יחולו על אלה בלבד:

- (1) מנפיק שהוא חברה הרשומה בישראל או שעסקיה בישראל;

3 ס"ח התשמ"ג, עמ' 8.

(2) מי שמנפיק כרטיסי חיוב ללקוח ישראלי המעון למסירת הכרטיס הוא בישראל; בפסקה זו, "לקוח ישראלי" — אזרח ישראלי או בעל רשיון לשיבת קבע או לשיבת ארעי בישראל, כמשמעותה בחוק הנניסה לישראל, התשי"ב—1952.⁴

23. תחילתו של חוק זה ששה חדשים מיום פרסומו.

תחילה

24. (א) חוק זה יחול על חוזה כרטיס חיוב שנכרת לפני תחילתו, בין שהוא חתום ובין שאינו חתום.

הוראות מעבר

(ב) הוראות סעיף 10 לא יחולו על עסקאות שנעשו לפני תחילתו של החוק.

יצחק מודעי
שר המשפטים

שמעון פרס
ראש הממשלה

חיים הרצוג
נשיא המדינה

4 ס"ח התשי"ב, עמ' 354.

חוק להארכת תקפו של תקנות שעת חירום (תשלומי חובה), התשמ"ו—1986 *

1. תקפו של תקנות שעת חירום (תשלומי חובה), התשי"ח—1958, מוארך בזה עד יום ג' בתמוז התשמ"ו (30 ביוני 1987).

הארכת חוקי

2. תחילתו של חוק זה ביום כ"ג בסיון התשמ"ו (30 ביוני 1986).

תחילה

שמעון פרס
ראש הממשלה

חיים הרצוג
נשיא המדינה

* נתקבל בכנסת גיוס כ"ד בסיון התשמ"ו (1 ביולי 1986); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בת"ח 1784, התשמ"ו, עמ' 228.

1 ס"ח התשכ"ד, עמ' 175; התשמ"ד, עמ' 34 ועמ' 167; התשמ"ה, עמ' 136.